

Antti Heikkinen

BARRIÄKKÄÄ

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

© Antti Heikkinen ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-48248-2

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

Omistettu Koolle, Aalle ja Ärrien Ärrälle.

Keskeiset henkilöt:

Pentti Vesijärvi, mielipidevaikuttaja

Hanne, baarinpitäjä

Jasmin ja Camilla, hänen tyttärensä

Pasi, maanviljelijä, hänen ex-miehensä

Mikko, periaatteen mies

Hillevi, sairaseläkeläinen, hänen naapurinsa

Maj-Britt ”Maikki” Sandberg, henkilö

Minna Canth, hänen ystävänsä

Santamäki, entinen rakennusmestari

Helvi, hänen vaimonsa

Katariina, heidän tyttärensä

Raisa, Katariinan tytär

Opettaja, aikuinen

Kauppias, aikuinen

Kirjailija, etsijä

B, patsaskauppias

Jumala, kaikkivaltias

Lennart Pettersson, luoja

I OSA

Istuin

Tässä osassa kerrotaan jaaritellen ja hitaasti käynnistellen sekä jakkarasta että heistä, jotka jakkaran kanssa viettävät aikaa.

Ensimmäinen tubetus

Terve. Nimeni on Pentti Vesijärvi. Jotkut teistä muistanevat minut aikaisemmalta kanavaltani.

Niille, jotka eivät muista, kerron hieman itsestäni. Olen ollut kiinnostunut mielipidevaikuttamisesta jo vuosia. Mielipidekirjoituksiani on julkaistu paikallis- sekä maakuntalehtien yleisönosastoissa. Viimeksi mainituissa tosin nimimerkillä. Osa mielipidekirjoituksistani on herättänyt runsasta, hedelmällistä keskustelua. Muutamat ovat jopa laittaneet liikkeelle muutoksia ja uudistuksia. Se olin minä, jonka ansiosta entisellä kotipaikkakunnallani saatiin kortteliralli kotvaksi aisoihin.

Nyt en kuitenkaan kirjoita, vaan puhun. Se on hankalampaa kuin kirjoittaminen. Niinkuneja ja muita täytesanoja ei noin vain kumiteta pois. Yritän silti parhaani, onhan asiani suuri. Suomen kokoinen. Olen kyllä yrittänyt harjoitella suusanallista ilmaisua paitsi työssäni opettajana ja aiemmalla kanavallani, myös osallistumalla puoluepolitiikkaan useammankin eri puolueen riveissä. Lisäksi haluan välittää kiitokset Kansanradiolle, vaikka senkin sisältöä nykyisin sensuroidaan. Mitäpä muuta voisi punavihreältä ja marionettimaiselta Yleisradiolta odottaa-kaan. Samasta syystä olen kokenut monia pettymyksiä puoluepolitiikassa.

Luulen kuitenkin, että olen nyt löytänyt poliittisen kotini. Tästä asiasta kerron lisää, kun sen aika on.

Omien ajatusteni ohessa tulen käyttämään nauhoitteita. Ne ovat teon alla, vielä. Niillä tulevat puhumaan tavalliset suomalaiset – he, joiden äänet yleensä mykistää valtamedia, jonka sisällön määrittelevät korkeat päättäjät sekä kasvottoman rahan kasvottomat edustajat. Oikeastaan tämä yhteisöpalvelinkanavani onkin tavallisen kansan yhteinen hätähuuto, jonka viesti kiteytyy pelkistettynä yhteen kolme teesiä sisältävään lauseeseen: Pelastakaa meidät omilta päättäjiltämme, palauttakaa Suomi kansakunnaksi kansakuntien joukkoon ja ajakaa tontiltamme pois ne, joita me emme tänne halunneet.

He eivät, nämä tavalliset kansalaiset, ole tyytyväisiä. He eivät ole maailman onnellisimman maan onnellisia asukkaita.

Eipä sitten muuta kuin tervetuloa kanavalle.

Aikaisemmat omistajat

Tässä luvussa aloitetaan läheltä ja mennään kauas

Nelissäkymmenissä oleva nainen otti baarin eteisestä mainos-
taulun ja kiikutti sen pääraitin varteen. Kyltti kertoi baarin
olevan auki. Aseteltuaan kyltin paikalleen nainen pyyhkäisi
silmäkulmiaan ja palasi baariin.

Tämä baari sijaitsi erään sisäsuomalaisen taajaman päärai-
tin varrella, lakkautettujen liiketilojen ja päällysteiltään loh-
keilleiden kulkuväylien syleilyssä. Se oli noin kuudenkym-
menen asiakaspaikan ravitsemusliike, sisustukseltaan kaikkia
miellyttävän viihtyisiä ja sen vuoksi vähän persoonaton.

Baarin sisällä oli tiski, tiskin edustalla rivi ruotsalaisperäi-
sistä huonekalujätistä ostettuja jakkaroita. Yksi jakkaroista
erottui massasta muita korkeampana, se kohosi kuin Jeesus
Golgatalla. Puusepän perillisiä molemmat olivatkin, sekä
Jeesus että jakkara. Lisäksi molemmat olivat saaneet kärsiä
toisten syntien tähden, Jeesus pari vuosituhatta sitten ja jak-
kara edellisellä viikolla, jolloin sen istuinosasta oli lohjennut
palanen pois.

Kuinka niin oli käynyt? Siihen johtaneista tapahtumista
teille nyt tässä kertoilen! Vaan kerronpa ensin jakkarasta.

Jeesuksen isän henkilöllisyys on kaksitahoinen asia, mutta
jakkaran kohdalla puusepänperillisyyss oli yksiselitteistä. Tosin
edes jakkaran omistaja, kyltin kadun varteen kiikuttanut nai-

nen, ei tiennyt sen syntyneen pohjoisruotsalaisen huonekalunikkari Lennart Petterssonin käsissä, kun tämä oli tullut 80-luvun puolivälissä kiskaiseeksi perseet Olof Palmen kuoleman kunniaksi.

Palmen vastustajiin kuulunut timpermanni oli puuhastellut verstaassaan kaikenlaista sellaista, mitä riemukkaasti päihytynyt ihminen tekee. Hän oli laulanut, mölähdellyt, vakuutellut rakkautta silloin tällöin verstaan ovensuussa piipahtaneelle vaimolleen ja rakennellut monia vapaasta ajatuksenvirrasta piirustuksensa saaneita mööpeleitä.

Pitkäksi venyneestä pöhnästä selvittyään ja ammattiylpeytensä herättyään Lennart ei halunnut tunnustaa niitä kaikkia omiksi luomuksikseen. Krapulamielensä mustiin pohjavesiin uponneena hän katseli kättensä töitä. Jäkätykselle sopivaista maaperää monen päivän ajan odottanut vaimo huomasi hetkensä tulleen. Hän veresti Lennartin muistia kertomalla, kuinka tämä oli soitellut pääministerin murhan kirvoittamien festivaaliensa aikana lukuisille tutuilleen saarnatakseen ilosanomaa Palmen kuolemasta.

Monet eivät olleet viitsineet kuunnella. He olivat olleet aidosti järkyttyneitä pääministerin murhasta. Heitä Lennart oli moittinut mistään mitään tajuamattomiksi päälleiksi, kunnes nämä olivat katkaisseet puhelun.

– Hailakkasilmäinen niljaska on poissa. Korkeasti kiihretty olkoon tuo tuntematon kunniakansalainen, joka meidät hänen kyömynenänsä varjosta vapautti. Näin sinä ihmisille puhelimessa huusit. Herra armahtakoon sinua epäiltyjen listalle joutumisesta, senkin kumipää!

Näin emmuuttomasti sanoi vaimo Lennartille, joka nojasi höyläpenkkinsä reunaan oksennusta pidätellen ja ohimoitaan hieroen. Sanoi hän vielä paljon muutakin, mutta lopulta Lennart onnistui sulkemaan korvansa. Kylliksi puhuttuaan vaimo tapautui tunnonleen ja lähti keittämään miehelleen lihalientä.

Lennart funtsaili verstaansa pimeydessä sanomisiaan ja tekemisiään. Liikkeet juilivat päätä, mutta niin vain hän kantoi pihamaalle epäkeskon tupakkapöydän, liimauksistaan irvivän naulakon ja omituisen häkkyrän, jonka arveli tehneensä kenkätelineeksi. Lennart valeli sötöksensä bensiinillä, raapaisi tulitikun ja seurasi, kuinka liekit jalostivat humalantyöt hiilokseksi.

Sanojaan Lennart ei voinut polttaa. Juopottelun jäljiltä turpean ja herkkäseinäisen vatsan pohjuksia väänтели, kun hän pohti joutuvansa puheistaan mahdollisesti vastuuseen. Kun Lennart oikein ajatteli, ei hän ollut koskaan edes vihannut Palmea tai tämän politiikkaa. Totta kai hän oli joskus puhunut pahaa pääministeristä, mutta kukapa sellaiseen ei syllistyisi yhteiskunnassa, jossa kansalla on oikeus ja oikeutta myöten jopa velvollisuus puida päättäjille nyrkkiä. Sellainen oli yksi suurimmista oikeusvaltion eduista ja juuri se erotti Ruotsin kaltaisen maan tylsistä diktatuureista, joissa asuvien piti pyhitää kansanjohtajan kunniaksi pienimmätkin tekosensa pierusta alkaen.

Sitä paitsi Lennart muisti haukkuneensa säännöllisesti muitakin poliitikkoja kuin Palmea. Olipa hän sanonut itseään kuningasta permanentatuksi pullansyöjäksi ja naureskellut kuningattaren isolle leualle. Niin ikään hän muisti

kuulleensa monien muidenkin pitäneen samanlaisia puheita, ja kun Lennart oikein ajatteli, totesi hän Palmen murhan olleen vain mainio syy juopottelulle. Tuurijuopoksi Lennart myönsi itsensä kernaasti ja aivan hyvin hän olisi voinut omistaa kipottelunsa pääministerin kuolemasta aiheutuneelle surullekin.

– Minunlaiselleni viinankäyttäjälle suuret linjat ovat tärkeämpiä kuin tunnetilat ja muut pikkuseikat. Pääasia, että pääsen tyhjämaan pulloja. Iloon tai suruun. Nyt vain kävi näin, jotta lähdin liikkeelle riemun kautta, Lennart pähkäili itseksensä.

Sen hän päätti kertoa poliiseille, jos virkavalta tulisi kyselemään Lennartin Palmelle pitämistä peijaisista. Muuten hän pitäisi suunsa kiinni ja sulkisi korkinkin pidemmäksi aikaa, vähintään kuukaudeksi tai kahdeksi. Sitä paitsi hänellä oli pitävä alibi. Pääministerin murhan aikaan Lennart oli ollut kotonaan, kaukana Tukholmasta. Vaimo voisi sen todistaa, naapurit samoin.

Lennart tunnusteli pulssiaan. Se rauhoittui ajatusten selkiintyessä ja huonekalujen irvikuvien hiiltyessä. Hän palasi verstaaseen ja katseli kalusteita, joille oli ainakin toistaiseksi antanut armon. Puunkantoteline vaikutti käyttökelpoiselta, housuprässi humalatyöksi hämmentävän onnistuneelta. Eritoten Lennart iloitsi korkeasta jakkarasta, jonka neljään jalkaan ja niitä yhdistäviin tukipuihin hän oli sorvannut yksinkertaiset koristekuviot.

Istuinosan hän oli tehnyt paksusta koivulankusta ja istuinta sormella tunnustellessaan Lennart hymisi onnistuneen hiomi-

sen nostamaa tyytyväisyyttä. Oikein piti kääntää tuoli ylösalaisin ja etsiä siitä vikoja. Ei Lennart niitä löytänyt.

– Olen minä melkoinen mestari. Eihän tällaista saa moni aikaiseksi selvänäkään.

Hän käänsi tuolin jaloilleen ja huomasi höyläpenkillä viinapullon, jonka pohjalla oli peukalonpaksuinen juomahelmi. Lennart aprikoi, nappaisiko sen kitusiinsa ennen pidempää tipattomuutta.

– Nej. Nej nej. En man måste vara stark!*

Lennartia ei haettu kuulusteluihin. Koko loppuelämänsä ajan hän otti Olof Palmén persoonaan tai tämän murhaan kantaa hyvin harvoin, aina sanojaan harkiten. Korkkia narautettuaan hän vaikenä aiheesta tyystin, vaikka menetti niinä hetkinä kontrollinsa monin muin tavoin. Viimeinen ja surkein esimerkki sijoittui kesään 1992. Silloin Lennart kuunteli vajassaan päihtyneenä matkaradiosta Lambadaa, innostui tanssimaan puolitekoisen kaappikellon kanssa, kaatui ja löi takaraivonsa betonilattiaan. Patologi totesi kallon murskaantuneeksi ja kuoleman salamannopeaksi.

Lennartin vaimo suri miestänsä hartaasti. Lapsia heillä ei ollut. Vaimon lohdutukseksi jäivät vain Lennartin nikkaromat, myymättä jääneet kapiineet. Muutamia vuosia myöhemmin surusta selvittyään ja erään miellyttävän kaivostyöntekijän tavattuaan, hän raatsi kaupata ne erälle suomalaiselle huutokauppayrittäjälle, joka sattui kiertelemään Pohjois-Ruotsia tilavalla pakettiautollaan.

***) Ei. Ei ei. Michen täytyy olla luja!**

Jakkara vaihtoi omistajaa verrattain halvalla. Se matkasi pakettiautossa Pellon raja-aseman kautta Suomeen, päätyi artikkeliksi Jumisten seurojentalolla järjestettyyn huutokauppaan ja sai uuden omistajan eräästä muhevasta isäntämiehestä, joka osti jakkaran pelkämästä huutamisen riemusta. Samasta huutokaupasta hän osti myös mandoliinin, neljä risaa polkupyörää, kaksi tietosanakirjasarjaa, ruosteisen rännärin, miltei kauttaaltaan rokamalaitaisen Arabian kahviastiaston ja laatikollisen EP-levyjä, jotka sisälsivät bulgariaalaista viihdemusiikkia.

Isäntä vei ostokset kotiinsa, jossa vaimo moitti miestään rahojen haaskaamisesta. Jakkaraa vaimo sentään piti nättinä, ja vuosikausia se sai toimia kukkapöytänä jukkapalmulle. Sitä virkaa maalaistalon tuvassa toimitellessaan jakkara sai seurata televisiouutisista, kuinka Suomi liittyi Euroopan Unioniin ja vaihtoi pariinkin kertaan presidenttiä. Muuten elämä oli lep-poisaa. Päivästä toiseen jakkara seurasi, kuinka isäntä istahti puolipäiväkahvien jälkeen vakiopaikalleen kiikkutuoliin luke-maan sanomalehtiä.

Isäntä tapasi kommentoida lukemiaan uutisia intohimoisin sävyin. Kommenttien ja televisiouutisten ansiosta jakkara pysyi varsin hyvin perillä maailman tapahtumista, lähinnä sodista ja siitä, mikä kotimaisessa päivänpolitiikassa kulloinkin hiersi ja minkä vuoksi ihmiset olivat päättäjiinsä tyytymättömiä. Jakkara huomasi päättäjien vaihtuvan, mutta tyytymättömyyden pysy-vän.

Teki se paljon muitakin havaintoja. Miksipä ei olisi tehnyt, koska jakkaralla riitti aikaa seuralla ympäristöönsä ja pohdiskella kaikkea näkemäänsä ja kuulemaansa. Puhuahan se ei osannut,

ei liioin ilmaista tunteitaan muilla konstein. Sellainen on maailmassa esineen osa.

Aika kului, vuosituhannesta tuli toinen. Jakkaran isäntäväki vanheni. Moni tuvassa vakituisesti kyläillyt, jakkaralle tutuksi tullut ihminen katosi. Jakkara ymmärsi heille käyneen kuten Lennart Petterssonillekin. Aikansa kuluksi jakkara oli miettinyt monesti kuolemaakin. Siitä se ei oikein päässyt selville. Ihmiset tuntuivat vain häviävän pois toistensa ulottuvilta, kuka odotetusti ja kuka varoittamatta. Heti lähdön jälkeen heitä muisteltiin enemmän, ajan kanssa muistelukset harvenivat ja lopulta menneet katosivat jäljelle jääneiden puheista melkein kokonaan.

Siitä asiasta jakkara olisi ottanut mieluusti vastaan lisätietojakin, mutta kukapa sille olisi niitä pystynyt tarkemmin antamaan. Kuolema oli asia, jonka laajempien yksityiskohtien kanssa jakkara oli samalla viivalla ihmisten kanssa.

Saapuipa päivä, jolloin katoamisvuoro koitti jakkaran isännälle. Emäntä itkeskeli ja viritteli maljakoihin tuvassa pisteletineiden vieraiden tuomia kukkapuskia. Vieraat saivat kahvia, hakivat sanojaan ja keskittyivät enimmäkseen kuuntelemaan emäntää, joka puhui kaikille surunvalittelijoille samat asiat. Emännän puheista jakkara sai tietää, että isäntä oli virutellut talviverkkojaan järvessä liian pitkälle kevääseen.

– Hukuttautui ihan kuin uhallaan. Ihan kuin uhallaan piti hukuttautua, emäntä toisteli eikä kukaan vieraista väittänyt vastaan.

Isännän kehystetty valokuva ilmestyi tuvan piirongin päälle. Iltaisin emäntä poltti sen edessä tuikkukynttilää, istui kiikussa ja katseli televisiota. Jakkaran kävi emäntää sääliksi.

Se oli ymmärtänyt jo aikaa sitten, ettei sen toisellakaan isäntäväellä ollut lapsia, ja kun suurin osa takavuosien vieraista oli lähtenyt isännän edeltä sinne jonnekin, oli emäntä jäänyt leskeydyttyään kovin yksin.

Muutama vuosi meni, konsa koitti aamu, jona emäntä meni keittiöön kahvinkeittoon ja jakkara kuuli tuttujen kaapinovieen kolahtelujen sekä keittimen purputuksen sijaan pahasta kielivän rojahduksen.

Seuraavat kolme vuorokautta olivat jakkaralle kolkkoja. Tupa viileni. Olihan talvi ja keskuslämmityskattilan lämmitäjä makasi keittiön lattialla. Neljäntenä päivänä emännän makuuhuoneeseen jäänyt puhelin soi. Ensin kerran, sitten toisen ja pian se kilisi tiuhaan tahtiin, kunnes puhelimesta loppui akku. Ilta oli jo pimennyt, kun jakkara kuuli ulko-oven avautuvan. Tulija huhuili ja äänestä jakkara tunnisti saapujan naapuritalon nuoreksi isännäksi, yhdeksi harvoista leskiemännän luona tuolloin tällöin yhä piipahdelleista vieraista.

Pienen hetken keittiössä myhistryään naapuri soitti ambulanssin. Lähitunteina saapui lisää väkeä. Jakkara kuunteli keittiöstä kantautuneita puheita yrittäen muodostaa tilanteesta kokonaiskuvaa. Sekavaksi sen hahmottuminen jäi, mutta kävijät veivät emännän mennessään ja jakkara jäi kylmään, pimeään taloon.

Kun kaikki elämä ympärillä katosi, jakkara menetti ajantajunsa ja vaipui horrokseen. Ikkunoista tupaan tulevan valon lisääntymisestä se ymmärsi kevään etenemisen ja päivät olivat jo varsin pitkiä, kun emäntä kotiutui jakkaralle tuntemattoman naisen saattelemana.

Kovin oli pitkä poissaolo hänen askeltaan lyhentänyt. Edellään emäntä työnsi matalaa, kapeaa kärkeä. Nainen auttoi emännän istumaan kiikkutuoliin, miesvainajansa paikalle. Siitä emäntä ojensi vapisevan kätensä kohti jakkaran kannattelemaa, kastelemattomana kuollutta jukkapalmua ja pollautti niin katkeran itkun, ettei jakkara osannut tuntea vähäisintäkään jälleennäkemisen riemua.

Hanne

Tässä luvussa päästään lähelle

Jakkara piristyi, kun tuvassa alkoi poikkeilla monenkirjavaa väkeä. Väki vei mennessään tavaroita. Ensimmäisenä lähti sohvaryhmä, sitten piironki. Muuan kävijä kääri rullalle räsymatot ja laiha, lyhyttukkainen nuorukainen vei kirjahyllyt ja kirjat, jotka hän latoi muovilaatikoihin.

– Päätaloo, Paasilinnaa... mikä tää on... Virolainen, tasa-vallan isäntärenki. Lasse Lehtisen kirjoittama, mies selosti pakatessaan.

Emäntää ei talontyhjentäjäisissä näkynyt. Tavarantiejat otti vastaan sama nainen, jonka seurassa emäntä oli käynyt pitkän poissaolonsa jälkeen kotonaan.

– Eikse oo joku ministeri. Se Virolainen. Lasse Lehtisen tiedän kyllä. Haluatko miljonääriksi, nainen naurahti.

– Virolainenhan oli hei se sketsihahmo. Johannes ja Kyllicki. Petelius ja Kalliala näytteli niitä, mies hihkaisi.

– Taisipa olla. Mutta vie vaan kaikki ne kirjat. Saat kaupan päälle, kun otat tuon hyllyn. Meillä ei oo kirjoja. Ne kerää pölyä. Mä kyllä kuuntelen äänikirjoja paljo, mut ei mulla luetua tuu.

– En minäkään lue, mutta kirjahylly on siisti sisustuselementti. Onneksi sattui sinun ilmoitus silmään marketpleisistä. Nää Päätalot on muuten tyylikkäitä, kun nämä on kaikki

samannäköisiä ja kokoisia. Näitä on kyllä monta. Onkohan joku lukenu nää kaikki.

Nainen arveli tädin miesvainajan saattaneen sen tempun tehdä.

– Se hukkui. Montako vuotta siitäkin on jo. Tädin yksiöön ei huonekaluja mahdu... se on kyllä kiva kämppä muuten. Pieni vaan. Kuten palvelutalossa on. Mutta oma keittiö ja vessa ja suihku. Ei hänestä ole täällä olemaan. Mulle jäi kaikkien käytännön asioiden hoitaminen, kun täti ei saanut omia lapsia.

– Just just. Voimia. Se on raskasta varmasti toisten asioita hoitaa, kirjoja laatikkoon lappava nuorukainen sanoi laupiaalla äänellä.

Jakkara jännitti omaa kohtaloaan ja suri tarpeettomuuttaan, koska nainen oli survonut jukkapalmun ja muut emännän poissaolon aikana kuolleet viherkasvit mustaan jätesäkkiin jo aikaa sitten. Yksikään tavaranhakija ei kiinnittänyt jakkaraan huomiota ja se oli tietysti masentavaa, mutta lopulta nainen tuli tupaan rehevän, kovaäänisen ja helakasti nauravan Hannen kanssa. Hanne iski jakkaraan silmänsä heti ja Lennart Petterssonin humalanikkarointi vaihtoi omistajaa kymmenellä eurolla.

Hanne kantoi jakkaran ulos ja se ehti tuntea raittiin ulkoilman ensimmäistä kertaa vuosikausiin, ennen kuin päätyi uuden omistajansa farmariauton peräkonttiin. Luukku lupsahti kiinni ja jakkara kuuli, kuinka naiset vaihtoivat mielipiteitä tyhjentyneen talon kohtalosta.

– On tämä välittäjäällä, mutta huonosti liikkuu kiinteistötäällä korvessa. Kaupat ja koulut kolmenkymmenen kilometrin päässä.

– Mutta on täällä luonto lähellä. Ja oma rauha, Hanne sanoi.

– Sitä on kyllä. Lähimpään naapuriinkin kolme kilometriä. Jos tästä edes jotain sais. Ei ole hoivakotipaikka ilmainen nimittäin. Metsät täti haluis pitää itsellään, mutta kyllä ne myydään veks. Kai ne nyt ainakin joku ostaa, vaikka talo ei kellekään kelpaisi.

Kun Hanne lähti ajelemaan, jakkaraa jännitti. Sanoin kuvaamaton oli helpotus, kun uusi omistajatar kantoi sen omistamansa baarin tiskin ääreen, puhdisti pinnat suihkepuhlolla kostuttamallaan rätillä ja löysi tuolin pohjasta lyijykynämerkinnän L. P. 1985. Käsiala oli kovin epäselvää, mutta kyllä siitä selvän sai ja Hanne riemastui merkinnästä. Hän oli syntynyt samana vuonna, jona Lennart Pettersson oli jakkaran rakentanut. Lisäksi Hannen varsinainen etunimi oli Laura ja hänen sukunimensäkin alkoi peellä.

Omassa päässään Hanne laski puusepän signeeraukselle jonkinlaisen ennalta määrätyn, kohtalonomaisten arvon. Seläistahan tapahtuu, ihmiset ovat taipuvaisia näkemään merkkejä ja merkityksiä siellä, missä he niitä nähdä tahtovat.

Niin tuli jakkarasta baarijakkara. Muita samaan riviin asetettuja kollegojaan korkeampi ja joukosta poikkeava, mutta juuri siksi silmiinpistävä ja istujia houkutteleva. Pitkän kukkapöytäuransa jälkeen se oli uudesta virastaan mielissään eikä vähiten siksi, että Hanne selvästi arvosti uutta hankintaansa. Kun ensimmäiset asiakkaat huomasivat uuden jakkaran ilmestyneen baariin, ehätti Hanne selittämään, kuinka kovasti rakasti esineitä, joilla oli tarina.

Kyllähän jakkaralla sellainen olikin, vaikka tosipuheissa Hanne ei sitä juuri tuntenut eikä jakkara itse, kuten sanottu, voinut sitä kertoa. Niinpä jakkara keskittyi jälleen kuuntelemaan toisten tarinoita ja tarkkailemaan ihmisten olemuksia. Siinä samalla se tuli toimitelleeksi varsinaista virkaansa eli tarjosi istumapaikan baariin poikenneille asiakkaille.

Aivan ensimmäisenä jakkara pääsi perille uuden omistajansa olemuksesta. Hanne oli eronnut kahden tyttären äiti. Tytöt tasapainottelivat lapsuuden ja aikuisuuden välimaastossa eli epätasaisella tanhualla, jota nuoruudeksi kutsutaan. Omasta mielestään tyttäret olivat enemmän aikuisia kuin lapsia. Hanne oli toista mieltä – paitsi silloin, kun hän joutui moittimaan tyttäriään ja terhentämään, kuinka aikuiset ihmiset eivät saaneet sen tai tuon vertaista askareta hoidettua.

Entisen miehensä kanssa Hanne ei ollut kaksisisä väleissä. Silti Hanne soitti exälleen joka aamupäivä ennen kuin avasi baarinsa. Joka kerta puhelu meni huutamiseksi. Heidän avioeronsa ei ollut enää tuore, mutta entisten puolisoitten välillä kuului ammittavan niin syvä ja arpeutumaton avolouhos, ettei sen pölisevästä pohjasta löytynyt pientäkään pohjavesilätäkköä.

– Etkö nyt oikeesti vois vuorostas tehdä sinäkin jotain? Ole minun puolesta miten masentunut vaan, mutta hoida nyt sinäkin oma osuutes tyttöjen elämästä. Vai haluatko, että minäkin masennun? Sittenkö on hyvä? Mulla kun ei vaan ole varaa masentua!

Sellaisia lauseita Hanne exälleen huusi. Puhelut loppuivat aina ilman heippasteluja ja jakkara huomasi niiden päättyvän

aina sellaiseen paikkaan, josta kinaa oli hyvä jatkaa seuraavana päivänä. Hannen viha jäi kihisemään hyväksi hautuvana, koskaan valmistumattomana keittona. Linjan toisesta päästä jakkara ei koskaan kuullut äänekestä puhetta, vain puhelimen kaiuttimen kautta kantautuvaa urahtelua. Vaikka jakkara tahtoi ajatella Hannesta pelkkää hyvää, tunki se apeutta oivaltaessaan omistajansa olevan riippuvainen ex-miehensä kanssa riitelemisestä.

Jakkaran mielestä se ei ollut tervettä. Ei se pitänyt siitäkään, että exälleen huudettuaan Hanne tapasi soittaa nopeasti parhaalle ystävälleen Katariinalle ja vuodattaa tämän tietoon huutopuhelunsa sisällön.

– Moi. Ootko missä? No ei kun soitin Pasille. En minä tajua, miten olen voinu elää sen ihmisen kanssa niin pitkään kun elin. No se Camillan ratsastusleirimaksu, jonka minä olen joka vuosi persenahastani repiny. Niin, se leiri, jolle teidän Raisakin lähtee. Nyt kerrankin ehdotin, monta kuukautta sitten jo ehdotin, että jos Pasi vois sen vuorostaan maksaa ja osallistua lapsensa harrastuksen kustannuksiin. Niin ei tiijätkö, ei hän nyt voi, kun on traktoria pitänyt korjata ja ei ole hänellä rahaa ennen kun ensi kuussa. No nii-i! Lämmittää minua ihan vitusti, kun leirilaskussa on eräpäivä ylihuomenna. En, en tarvii lainaks, en... saan minä sen maksetuksi, mut eikö oo taas ihan perseest... aa. Okei. No mutta palataan. Kiitos kun jaksit kuunnella. Oke moi.

Vuodatuspuhelun jälkeen Hanne tapasi mennä takapihalle polttamaan tupakan. Savuilta palattuaan hän toimitteli baarin avaamista edeltäviä puuhiaan, laittoi musiikin soimaan ja lau-

loi soittolistan mukana biisejä. Ne olivat tulleet jakkarallekin nopeasti tutuiksi, sillä samat laulut toistuivat useamman kerran päivässä. Monet niistä olivat sisällöltään samankaltaisia. Useimmissa kerrottiin myttyyn menneestä rakkaudesta, muutamissa ylistettiin juopottelun ja kreisibailaamisen ihanuutta. Myös monet laulajat kuulostivat samalta. Erityisen vaikea jakkaran oli erottaa toisistaan nuoria naisia, jotka honottivat ja särkivät ääntään kuin toisiaan imitoiden.

Koska soittolista soi samassa tahdissa joka päivä ja eräät kanta-asiakkaat tulivat baariin aina samaan kellonaikaan, muodostuivat tietyt laulut tietyille asiakkaille ikään kuin teemabiiseiksi. Esimerkiksi muuan Mikko saapui baariin lähes aina, kun räheä-ääninen rockmies voivotteli suksiensa luistamattomuutta.